

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/621
KARAR NO : 2025/684
KARAR TR : 24/11/2025

ÖZET: Davacının Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin feshi nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan parasal hakların ödenmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. S.
Vekili : Av. B. Ş.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. S. Ç. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 05/01/2007-31/03/2023 tarihleri arasında Kepez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürlüğü Uygulama Otelinde usta öğretici olarak görev yaptığını, 31/03/2023 tarihinde emeklilik nedeniyle iş akdinin feshedildiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 100 TL kıdem tazminatı, 100 TL yıllık izin ücreti, 100 TL AGİ alacağı, 100 TL fazla çalışma ücreti, 100 TL UGBT ücreti, 100 TL hafta tatil ücreti ve 100 TL Prim ücreti alacağı olmak üzere şimdilik toplam 700 TL alacağın faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Çanakkale İş Mahkemesi 10/12/2024 tarih ve E.2023/368, K.2024/382 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiş, istinaf isteminde bulunulması üzerine, Tekirdağ Bölge Adliye Mahkemesi 5. Hukuk Dairesi 19/03/2025 tarih E.2025/379, K.2025/438 sayılı kararı ile, istinaf başvurusunun HMK'nın 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine karar vermiş, kararın temyiz edilmesi üzerine, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi 03/07/2025 tarih ve E.2025/4217, K.2025/5755 sayılı kararı ile, temyiz olunan ilk derece mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının kaldırılmasına, ilk derece mahkemesi kararının usulden bozulmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın ilk derece mahkemesine iadesine karar vermiştir.

3. Çanakkale İş Mahkemesi 21/07/2025 tarih ve E.2025/256, K.2025/333 sayılı kararı ile, davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 03/07/2025 tarih ve 2025/4217 Esas 2025/5755 Karar sayılı ilamında:

"Uyuşmazlık, davacının statü hukukuna tâbi olarak mı yoksa iş sözleşmesine tâbi işçi olarak mı çalıştığı ve buna göre yargı yolunun caiz olup olmadığına ilişkindir.

1.657 sayılı Kanun'un 89. maddesi şöyledir:

"Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir.

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur."

Bu maddeye istinaden çıkarılan, Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik'in 5/2 hükmü ile de uzman ve usta öğreticilere 657 sayılı Kanun'un 89. maddesi uyarınca 01.12.2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Millî Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslar'da belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği düzenlenmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup Mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hâkim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, yasal düzenlemeleri esas alarak belirleyecektir.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 4857 sayılı Kanun'a göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında, iş sözleşmesinden veya kanuna dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir. Somut olayda davacı, davalı Bakanlığa bağlı Kepez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Ugulama Otelinde ders ücreti karşılığı usta öğretici olarak çalışmıştır.

Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi tek başına iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı, 657 sayılı Kanun'un 89. maddesinde belirtilen statü içinde ve Valilik onayı ile görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişki statü hukukundan kaynaklanmakta olup 4857 sayılı Kanun kapsamına giren bir iş sözleşmesi bulunmadığından somut davada idari yargı görevlidir.

Mahkemece, yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile dava şartı yokluğundan davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasına girilip hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

2. 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/j hükmünde; genel bütçeye dâhil idarelerin, bu Kanun'un (1) ve (3) sayılı Tarifeleri'ne giren bütün işlemlerinin harçtan muaf olacağı belirtilmiştir. Somut dosyada, davalı Bakanlık harçtan muaf olmasına rağmen harcın davalı Bakanlıktan alınarak davacıya verilmesine karar verilmesi de hatalıdır. " gerekçesiyle mahkememiz kararı bozulmuş, yeni esasına kaydı yapılarak yeni esas numarasını almıştır.

Yargıtay bozma kararı gereği yargı yolu caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermek gerekmiş..."

4. Davacı vekili bu kez, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 322.655,83 TL kıdem tazminatı, 146.636,91 TL yıllık izin ücreti, 31.083,07 TL AGİ alacağı, 100 TL prim ücreti, 96.957,82 fazla çalışma ücreti, 17.011,78 TL hafta tatil ücreti, 14.648,46 TL UGBT ücreti alacağının faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Çanakkale 2. İdare Mahkemesi 03/10/2025 tarih ve E.2025/880 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda

Uyuşmazlık Mahkemesince karar verinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

"...Bu durumda, dava konusunun, idari yargı yerlerince çözümlenecek uyuşmazlıklardan olmadığı, davacının emekli olmasına rağmen; 322.655,83 TL brüt kıdem tazminatının 146.636,91 TL brüt yıllık izin alacağının, 31.083,07 TL brüt ağı alacağının ve 100 TL prim ücret alacağının yanı sıra 96.957,82 TL brüt fazla mesai alacağı, 17.011,78 TL brüt hafta tatil alacağı, 14.648,46 TL brüt ulusal bayram- genel tatil alacağının en yüksek banka mevduat faizi ile birlikte ödenmesine hükmedilmesi istemiyle açılan davanın özel hukuk ilişkisinden kaynaklandığı ve adli yargı yerince çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığından, davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekmektedir..."

6. Çanakkale 2. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ve adli yargı dosya sureti Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar."

8. 506 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanmasında;

...

6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,

...

ifade eder.

..."

10. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

11. 5510 sayılı Kanun'un "Uyuşmazlıkların çözüm yeri" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

13. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara yer verilmiştir.

14. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "İş mahkemelerinin kuruluşu" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

15. 7036 sayılı Kanun'un "Dava şartı olarak arabuluculuk" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

16. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

17. 7036 sayılı Kanun'un "Geçiş Hükümleri" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabiluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Recep KILIÇ'ın katılımlarıyla yapılan 24/11/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosya sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, davacının Kepez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Uygulama Otelinde usta öğretici olarak çalışmakta iken, emeklilik nedeniyle iş akdinin feshedildiğinden bahisle, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere iş kanunundan kaynaklanan parasal hakların faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

21. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen tazminat ve alacaklarının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Çanakkale 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Çanakkale İş Mahkemesinin 21/07/2025 tarih ve E.2025/256, K.2025/333 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Çanakkale 2. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Çanakkale İş Mahkemesinin 21/07/2025 tarih ve E.2025/256, K.2025/333 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

24/11/2025 tarihinde, Üye Recep KILIÇ'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili
Kenan
YAŞAR

Üye
Eyüp
SARICALAR

Üye
Bayram
ŞEN

Üye
Döndü Deniz
BİLİR

Üye
Ahmet
ARSLAN

Üye
Mahmut
BALLI

Üye
Recep
KILIÇ

KARŞI OY

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 47. maddesinde yer alan, “Örgün ve yaygın eğitim kuramlarında ve hizmet içi yetiştirme kurs, seminer ve konferanslarında uzman ve usta öğreticiler de geçici veya sürekli olarak görevlendirilebilir. Öğretim tür ve seviyelerine göre uzman ve usta öğreticilerin seçimlerinde aranacak şartlar, görev ve yetkileri, yönetmeliklerle tespit edilir” hükmü uyarınca yayımlanan; Milli Eğitim Bakanlığı Kuramlarında Sözleşmeli veya Ek Ders Görevi ile Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik'in 5. maddesinde; "Uzman ve Usta Öğreticiler aşağıdaki şekillerde görevlendirilirler.

1-Geçici personel olarak: Geçici personel olarak görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler ile yapılacak sözleşme esasları 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15/05/1975 gün ve 1897 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile değiştirilen 4 üncü maddesine göre Bakanlıkça hazırlanır.

2-(Değişik: 29.8.2009/27334 RG) Ek ders görevi verilmesi yoluyla:

4. maddede belirtilen esaslara göre ek ders görevi verilmesi yoluyla görevlendirilecek uzman ve usta öğreticilere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 1/12/2006 tarihli ve 2006/11350 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebilir.” düzenlemesinin yer aldığı;

Anılan Yönetmeliğin muhtelif maddeleriyle, bu görevlilerin; göreve alınmaları ve görevlerinin sonlandırılması, çalışma süresi, çalışma saati, bu kapsamda çalışanların nitelikleri, sorumlulukları çalışma koşullarının, yapılacak ödemelerin kamu idaresince önceden düzenlendiği;

Milli Eğitim Bakanlığı kuramlarında, sözleşmeli veya ek ders görevi ile usta öğreticilerin görev yapabileceği, bunların çalışma koşullarının statü hukuku içinde düzenlendiği, idarenin göreve alma ve görevi sonlandırma gibi konularda üstün yetkilerinin bulunduğu görülmektedir.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun “Görev” başlıklı 5. maddesinde; “ (1) İş mahkemeleri;

a)5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b)İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c)Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar. " denilmiştir.

Davacının statü hukukuna tabi olduğu, görevlendirilmesinin iş sözleşmesi bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemeyeceği, sosyal güvenlik bakımından bağlı olunan kurumun da bu statüyü belirlemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, davanın görüm ve çözümünün idari yargıya ait bulunduğu oyu ile davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Recep KILIÇ

